

fabba

2/2018

Upeat Lypsikit Livenä-tilat

- *FabaINTO laajentajan tukena*
- *Genomitesti auttaa valinnassa*
- *Lihakarjan rakennearvostelulla tärkeää tietoa*

Nähdään OKRA-maatalousnäyttelyssä!

Olemme mukana kesän suurimmassa maatalousnäyttelyssä OKRAssa 4.-7.7.2018.

Tervetuloa Oripäähän Faban, ProAgrian ja Mtechin yhteisosastolle. Esittelemme muun muassa SenseTime-karjanseurantajärjestelmää ja hoitoalueratkaisuja sekä lisääntymiseen ja eläinaineksen kehittämiseen liittyviä palveluja. Nähdään OKRAssa!

**Tule tapaamaan meitä Faban,
ProAgrian ja Mtechin yhteisosastolle!**

OKRA
-se oikea maatalousnäyttely-

Tervetuloa kesä ja Lypsikit Livenä!

KESÄN TAPAHTUMAT ovat oiva paikka tavata tuttuja, tutustua palveluihin sekä poimia parhaat vinkit oman karjan kehittämiseen. Faba on mukana OKRA-maatalousnäyttelyssä sekä muissa alan kesätapahtumissa.

Kesän ehdottomasti kuumin karjatapahtuma on Lypsikit Livenä, joka järjestetään Kaakkois-Suomessa 22.-23.8.2018. Kahden päivän aikana voit tutustua seitsemään tilaan ja niiden karjoihin. Mukana on myös useita yhteistyökumppaneita esittelemässä tuote- ja palvelutarjontaansa.

Karjanomistajien mielestä Lypsikkien parasta antia ovat upeat karjat. Lisäksi omaan työhön ja tekemiseen on aina hyödyllistä saada uusia ideoita koska se sitten karjan jalostusta, hyvinvointia tai terveyttä.

LYPSIKKIEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ starttaa Etelä-Karjalasta, Savitaipaleelta ja Taipalsaareltä. **Kallio ja Kantonen mty:n** lehmien ja hiehojen kiimoja valvoo Suomen ensimmäinen SenseTime-laitteisto. **Nina ja Vesa Lapaton** tilalla on jatkuva kehittämisen meininki: kun yksi projekti on valmis, toinen jo alkaa. **Ari ja Riitta Kirvesniemen** tilalla lehmien kestävyys ja kovat elinikäiset tuotokset ovat häikäiseviä.

VIERAILUPÄIVÄN JÄLKEEN kannattaa tutustua kauniiseen Lappeenrantaan. Illalla kulku suuntautuu satamaan ja linnoitukseen. Linnoituksesta löytyy paitsi pala historiaa, myös Lypsikkien illanviettopaikka Kehruuhuone. Kehruuhuone on tunnettu vieraanvaraisuudestaan ja herkullisista antimistaan. Mikäs sen parempaa kuin rentoutua hyvän ruoan ja musiikin merkeissä!

TOINEN PÄIVÄ sijoittuu Kymenlaaksoon, Miehikkälään ja Virolahdelle. Miehikkälästä löytyy **Roimola mty**, jossa vierailija pääsee tutustumaan 300-päiseen ayrshire- ja holstein-karjaan. Miehikkälässä sijaitsee myös **Aleksi Kivelän** ayrshire-karja, josta on noussut jalostuksen tähtiä. Virolahdella saa

"kaksi kärpästä yhdellä iskulla", kun tutustuu naapurusten **Ollin ja Haajan** karjoihin. Vanha-Ollin tilalla on luvassa paimenkoiranäytös ja tilalta löydät myös paikallisia pientuottajia. **Terttu Haajan** viime vuonna valmistuneesta robottipihatosta lehmät käyvät edelleen laitumella.

JOS KOTIMAAN MATKAILU kiinnostaa, kannattaa varata reissuun vielä kolmas päivä. Itsenäisen Suomen tunnelmia voi aistia tutustumalla Salpalinjaan tai vierailemalla Bunkkerimuseossa. Nähtävää riittää moneen makuun myös aina upeasta Kotkan saaristosta Haminan ympyräkaupungin nähtävyyksiin.

Tässä lehdessä esittelemme kaikki Lypsikit Livenä -tilat. Tutustu tilojen tarinoihin jo ennakoon ja tule kokemaan aito tunnelma elokuussa!

Kateriina Sjöblom

Kannen kuva Jari Kesänen

Aleksi Kivelä

FABAN JÄSENLEHTI

Faba osk
PL 95 (Korpikyläntie 77)
15871 Hollola
Puh. 020 747 2020
Fax 040 381 2284

Toimitusjohtaja
Antti Latva-Rasku
Puh. 020 747 2030
Gsm. 0400 342 039

Tuoteryhmäjohtaja
Marja Eskelinen
Puh. 040 311 5100

Myynti- ja markkinointijohtaja,
päätoimittaja
Tapani Puumala
Puh. 0400 186 128

Markkinointipäällikkö
Eve Jussila
Puh. 043 826 9444

Lehden toimitus
Eveliina Kuukkanen-Vekki
Puh. 043 825 1468

Sähköpostiosoitteet
etunimi.sukunimi@faba.fi
www.faba.fi

Painopaikka
Punamusta, 2018

Sujuvaa hommaa

Sari ja Ari Kantosen sekä **Jarmo Kallion** maatilayhtymän navetassa yhteistyö pelaa. Osakkailla sekä työntekijöillä on selkeät tehtävät, ja töitä on myös ulkoistettu. Genomitestaus ja SenseTime-karjanseurantajärjestelmä ovat helpottaneet arkea jo lähes vuoden ajan.

Teksti ja kuvat **Mikko Säynäjäarvi**

”Maitoa tulee ja pitoisuudet ovat kunnossa. Nyt huomio kiinnitetään utareterveyteen ja jalkoihin. Koko ei saa enää kasvaa ja yritämme pitää karjan tasakokoisena”, **Ari**, 48, kertoo.

Jalostusasiantuntija **Hanneli Jäske** tekee Faba-

JASUn kolmen kuukauden välein, joka on **Sarin**, 49, mukaan juuri sopiva rytmi.

Tietoa genomitestillä

Viime kesästä alkaen kaikki lehmävasikat on genomitestattu. ”Meillä on nyt paljon lehmävasikoita, mutta genomitestin ansiosta on myös tietoa, mitä niille tehdään”, Sari toteaa. Testauksessa käytetään DNA-merkkejä. Kaikki lehmävasikan poikineet yksilöt rakennearvostellaan. FabaRANE-raportit kertovat hyvästä edistymisestä.

SenseTime valvoo

Tilalle asennettiin syksyllä maan ensimmäinen SenseTime-laitteisto. Uudessa navetassa sijait-

Kallio ja Kantonen mty, Taipalsaari

Omistaja Sari ja Ari Kantonen sekä
Jarmo Kallio

Pihatto vuodelta 2014

2 x 16 DeLaval takalypsyasema
Hiehot 2002 valmistuneessa pihatossa

Keskituotos 174: 10 880 kg EKM

Holsteineja 55 %, ayrshirejä 45 %

Viljelyssä 140 ha, kaikki nurmella

Sari ja Ari vastaavat eläimistä ja Jarmo
peltotöistä. Lisäksi tilalla on kaksi
vakituista työntekijää

Urakoitsijat hoitavat lietteenajon ja
rehun teon

"Näkyy
maistuvan",
toteavat Jarmo,
Sari ja Ari yhteen
ääneen.

Sari ja Ari vuorottelevat tällä työpisteellä. Jarmon
mukaan heiltä homma sujuu.

Lehmäaiheisia
koriste-esineitä
löytyy joka puolelta.
Sari esittelee
maalaamaansa
100-tonnari Lindan
kuvaa.

seva antenni lukee myös hiehojen tiedot. Hiehot
siemennetään laitteiston hälytysten perusteella.
"Laite on helpottanut työtä todella paljon. Pantoja
on nyt 120, mutta hankimme niitä varmaan vielä
lisää", Sari toteaa.

Siemennykset hoitaa pääasiassa Ari. Semino-
logi **Merja Karhu** käy kuuden viikon välein te-
kemässä tiineys- ja lepokaunitarkastukset. Leh-
mävasikoita on syntynyt ylimäärin, joten liharotu-
siemennysten osuus on nostettu 35 prosenttiin.
"Käytämme pääasiassa blondia, mutta hiehoille
myös angusta", Sari kertoo.

Näissä seinissä pysytään

"Jos laajennetaan, niin nykyisiä seiniä käytetään.
Ummessa oleville olisi tilaa vanhassa navetassa
hiehojen rinnalla. Voisimme saada pienellä järjes-
telyllä parikymmentä päätä lisää lypsyy", Sari ja
Ari toteavat laajennussuunnitelmista. Tytär **Sonja**
on lukiossa, eikä hän ole vielä ilmoittanut jatka-
mishaluistaan.

Työtä on tällä hetkellä sopivasti ja vapaa-ajal-
lakin riittää puuhaa. Kodin seiniä koristavat lu-
kuisat Sarin kukka-aiheiset posliinimaalaukset.
Sari harrastaa myös ranskan- ja saksankielen
opiskelua. "Meillä on ollut useampia ranskankie-
lisiä harjoittelijoita ja pienestäkin kielitaidosta on
apua", Sari kertoo. "Nyt olen siinä iässä, että voin
tehdä jotakin sellaista, mitä en ole koskaan ennen
tehnyt. Siksi aloitin lauluopinnot", Ari naurahtaa
omista harrastuksistaan. **f**

Riitalla on Arin mukaan kestävyiden salat hallussaan.

Riitta ja Ari Kirvesniemi

Antelias Nuuka

Ari ja Riitta Kirvesniemen navetasta astuu ulos joukko raamikkaita holstein- ja ayrshire-leidejä. Näky on vaikuttava ja karjan tuotoslukujen selvittyä kunnioitusta herättävä. Riitalla taitaa olla hallussaan kestävyiden resepti.

Teksti **Mikko Säynäjävi** | Kuvat **Jari Kesänen**

”Nuuka oli meidän the Lehmä. Siskoni toi tämän Lapskallion Varjon tyttären pojillemme. Sen ura päättyi 187 576 kilon elinikäistuotokseen vuonna 2016. Se poiki monta sonnivasikkaa ja niistä saadut rahat menivät sopimuksen mukaan pojille. Tyttäriä tuli kaksi, Star ja Elsa, joista Elsa sitten jatkoi sukua. Nuukan menestys ja samaan aikaan holstein-lehmävasikoiden suuri määrä käänsi rotusuhteen nykyiselle”, **Riitta**, 49, kertoo.

Kestävyys hyppysissä

Nuuka asetti riman korkealle, mutta navetassa on monta haastajaa. Holsteineista Runo on ohittanut 160 000 kiloa, Fanfare 130 000 kiloa, Yessu 118 000 kiloa ja ayrshireistä Vella saavutti hiljattain 100-tonnarin tittelin. Lisäksi holstein-lehmät Estella ja Haiku ovat ylittäneet 80 000 kilon rajan.

Kestävyiden syitä kysellessä **Ari**, 54, katsoo merkitsevästi Riittaa. Hän puolestaan kertoo monen vahvan suvun tulleen **Riitta ja Heikki Laitisen** karjasta Joroisilta. Yhdeksi kestävyiden salaisuudeksi Riitta nostaa talviulkoilun. ”Kaksi kertaa viikossa ja puolituntia kerrallaan on sopiva määrä. Lehmät menevät mielellään ulos, eikä sisälle tulo ole vastenmielistä. Jos ulkoilutahti harvenee, niin sitten on vauhtia liikaa”, Riitta kertoo.

Rasvalle painoa

Riitta on painottanut jalostusvalinnassa kestävyttä ja maitomäärää. Nyt uuden hinnoittelun takia annetaan vähän enemmän painoa rasvalle. Jalostusasiantuntija **Hanneli Jäske** on tehnyt FabaJASut jo pitkään. ”On huojentavaa, että joku toinen huolehtii sonnivalinnoista ja -tilauksista”, Riitta toteaa.

Seminologit hoitavat siemennykset ja FabaHELM-palvelu on käytössä. ”Sadokesän jäljiltä helmikäynnit tulivat tarpeeseen”, Riitta toteaa. Kestävien lehmien ja lehmävasikoiden runsauden vuoksi liharotusiemennysten osuus on jo yli puolet kaikista siemennyksistä.

Riitan ja Arin pojat **Janne**, 21, ja **Niko**, 20, auttavat tilan töissä tarpeen mukaan. Janne on metsäkoneasentaja ja Niko on lähihoitaja, mutta vanhempien mukaan pojat vielä puntaroivat tilan jatkamista. **f**

Karkia-Aho, Taipalsaari

Omistajat Ari ja Riitta Kirvesniemi

Ayrshireä 20 %, holsteineja 80 %

Keskituotos 34,9: 12 255 EKM (ay 12 111, hol 12 250)

Poistettujen elinikäistuotos 41 348 kiloa ja elossa olevien 36 249 kiloa

Tilanpidon aikana 44 lehmää ylittänyt 50 000 kiloa kuusi yli 80 000 kg, kuusi yli 100 000 kg, kaksi yli 150 000 kg

Peltoa vuokaramaineen 111 ha. Nurmea 35 ha, laidun 13 ha ja viljaa 40 ha. Lisäksi vihantaviljaa ja viherlannoituslaxaa

Metsää 88 ha

Ari on metsäkoneyrittäjä (harvesteri ja ajokone)

"Vanhassa navetassa tarvitaan perinnöllisesti hyvin terveitä eläimiä."

Tuula ja Harri Olli

94 000 kilon rajan. Perässä tulevat Anonyymi (Orava x Osandur) 80 000 kilolla ja 58 000 kiloa tuottanut Emo (Record x Piuha). Muita yli 40 000 kilon ylittäneitä on lypsyssä kuusi.

Emän isä Viikin Record on Tuulan suosikkisonni kautta aikain. Tämän hetken ykköseksi Tuula nostaa VR Hashtagin. Holsteinit eivät ole saaneet karjassa muutamaa yksilöä suurempaa jalansijaa. Valtaa pitävät sitkeät ayrshiret Ämmästä alkaneen naissuvun ja vuonna 1952 syntyneen kukkasuvun voimin. Sukujen edustajia ovat muun muassa Kielo, Jasmiini, Leinikki, Laatulikka, Kevytkenkä ja Lyyli.

Pitkämaitoisuus arvossaan

Jalostusasiantuntija **Hanneli Jäske** on tehnyt FabaJASut jo pitkään. "Hansu kyllä tietää, mitä haluan. Arvostan myös hänen suoraa palautettaan FabaRANE-arvostelujen yhteydessä", Tuula toteaa.

Luonteen, rakenteen ja terveyden on oltava Tuulan mukaan tasapainossa. "Vanhassa navetassa tarvitaan perinnöllisesti hyvin terveitä eläimiä", Tuula toteaa. "Kauimmaiset laidunlohkot ovat puolen kilometrin päässä, joten jalkojen pitää olla kunnossa", Harri jatkaa. Tilalla on aina arvostettu myös pitkämaitoisuutta. "Poikimaväliä voi aina vähän venyttää. Onhan poikiminen aina vaarallista aikaa", Tuula toteaa.

Ahkerat apulaiset

Työhönsä sitoutuneet bordercolliet ovat paimentaneet Vanha-Ollin karjaa jo vuosia. Nyt töissä ovat Neiti Näpsä ja Foxi. Koirien tulo sai alkunsa mullien karkureissusta. "Vettä satoi ja me jahtasimme karkulaisia. Kysymys, eikö tätä voisi tehdä helpommin, oli koko ajan mielessä. Vastaus saatiin Muurikki-karjanäyttelyssä pidetystä paimenkoiraesityksestä", Harri kertoo.

Siitä lähtien koirat ovat siirtäneet laumoja laidunlohkoilta toisille sekä ajaneet lehmät parsista lypsyasemalle ja takaisin. Treeni ja -kilpailumatkoista on tullut myös Tuulan ja Harrin yhteinen harrastus. Kotona-kin tietysti treenataan työn ohella. Sitä varten tilalla on neljä harjoituslammasta. **f**

Terveitä ja pitkämaitoisia ayrshirejä

Lehmät ja paimenkoirat ovat virolahtelaisille Harri ja Tuula Ollille hyvin tärkeitä työkavereita. Hevosheinän tuotanto ja paalausurakointi ovat tuoneet maidontuotannon rinnalle uuden kiinnostavan sivutyön.

Teksti **Mikko Säynäjärv** | Kuvat **Jari Kesänen**

Vanha-Ollin tilan tunnettu historia yltää vuoteen 1669. Tila on ollut siitä lähtien suoraan alenevassa polvessa nykyisen isännän **Harri Ollin** suvulla. "Ehkä aiemminkin, mutta näillä seuduilla Venäjän ja Ruotsin raja on vaihtanut paikkaa useasti. Niissä kahinoissa dokumentit ovat palaneet", Harri kertoo. Seinällä riippuvat Sakari Topeliuksen kuva ja hänen kaksi käsinkirjoitettua runoaan kertovat puolestaan **Tuula Ollin** sukujuurista.

"Vuosituhannen vaihteessa tehtiin töitä kovasti. Nyt mennään rauhallisemmin. Tärkeintä on, että lehmillä on ruokaa ja ne lypsävät. Pojat, **Juho** ja **Arto**, asuvat lähistöllä, mutta he ovat jo muissa hommissa. Voi olla, että me olemme viimeiset maidontuottajat tällä tilalla", Harri kertoo.

Kestäviä kukkia ja naisia

"Tuulan karjasilmällä on tullut kolme 100-tonnaria", Harri toteaa. Ja eivät ne siihen jää, sillä neljäs, Vuokko (K Lens x Kingi), on jo ylittänyt

Vanha-Olli, Virolahti

Omistajat Harri ja Tuula Olli

Pojat, Juho ja Arto, asuvat lähistöllä, mutta ovat muissa töissä

Ayrshire-karja, joukossa kaksi holsteinia

Keskituotos 36: 10132 kg EKM

Parsinavetta, tandem-lypsyasema

Reilu 80 ha viljelyksessä. Pääosa nurmella, viljaa nurmien uudistukseen

Hevosheinän tuotantoa ja paalausurakointia

Osuuskunnan jäsenyys kannattaa!

ASIAKASBONUS VAIHTELEE puolesta prosentista viiteen prosenttiin ja se määräytyy karjatunnuskohtaisten laskutustietojen perusteella. Käytännössä tilan vuosineljännesostot määrittelevät bonustason. Ostokertymä lasketaan arvonlisäverottomasta laskutusmäärästä. Jokaisen vuosineljänneksen laskenta käynnistyy alusta. Kalenterivuoden kolmen kuukauden mittaisten bonusjaksojen ostojen bonuskertymät lasketaan vuodenvaihteessa yhteen. Näiden hyvityskertymä maksetaan seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä neljänneksellä, joko ostohyvityksenä laskulla tai tilitietoilmoituksen perusteella suoraan karjatunnuksen omistajan pankkitilille.

Bonusjaksot

Bonusta maksetaan Faban jäsenille. Sitä kerryttävät Faban laskuttamat siemenannokset, siemennys- ja hedelmällisyyspalvelut, alkionsiirtopalvelut, jalostuspalvelut ja kaikki tarvikeostot. Investointityyppiset tuotteet kuten eläinkauppa, SenseTime ja hoitokalusteet eivät kerrytä bonuksia.

Bonuksen kertyminen

Bonus %	0,5	1	2	3	4	5
Ostokertymä € (alv 0)	500	1 000	1 500	2 000	2 500	3 000

Bonuskertymää seurataan karjatunnuskohtaisesti. Yhteisnavetoissa ja yhtiöissä kannattaa palvelut sekä tuotteet tilata sen karjatunnuksen lukuun, jonne hyvitykset halutaan osoittaa. Ulkoistetussa hiehoikasvatuksessa Faban siemennys- ja annostilaukset sekä jalostus-, hedelmällisyys- ja terveystilaukset tilataan karjaan, jonka nautarekisterissä (hallinta) eläimet ovat. Laskutus ilmoitetaan jo tilausvaiheessa bonuksensaajan karjatunnukselle, joka on yleensä lehmän omistaja.

- Oman karjan jäsenyyden Faba osk:ssa voit tarkastaa kotisivuilta: www.faba.fi/jasenyys. Jos et ole vielä jäsen, voit tulostaa Faban kotisivuilta jäsenhakemuksen ja lähettää sen täytettynä os. Faba osk, jäsenasiat, PL 40, 01301 Vantaa.
- Uuden jäsenen maksut vuonna 2018 ovat liittymismaksu (100 € + alv 24 %) ja osuusmaksu 210 euroa. Sukupolvenvaihdoissa jäsenyys siirtyy samalla lomakkeella ilman lisäkuluja siirtoilmoituksena.
- Vuoden 2017 verotuksessa Faban nettovarallisuus jäsentä kohden oli 3 544,47 euroa, joten sijoitus omaan osuuskuntaan on turvallista.

LIKEVAIHTO

42

MILJ. EUROA

8400

JÄSENTÄ

SIEMENNYKSIÄ

437 000

50 000

RAKENNEARVOSTELUA

205 000

TIINEYSTARKASTUSTA

JALOSTUS-SUUNNITELMIA

3600

HENKILÖSTÖÄ

360

Apua ja sujuvuutta turvalliseen eläinkauppaan

Eläinaineksen kehittäjänä Faba tarjoaa navettainvestoinnin toteuttajalle myös INTO-suunnittelupalvelun. FabalNTO sisältää aikataulutetun suunnitelman navetan täyttämiseksi. Navetan rakentaja voi halutessaan pyytää Faban jalostusasiantuntijaa hankkimaan eläimet yhteisesti sovitun INTO-hankintasuunnitelman mukaan.

Ostajan on tärkeää olla ajoissa liikkeellä. Mitä aikaisemmin suunnitelma tehdään, sitä monipuolisempi työkalupakki on käytettävissä (mm. sukupuolilajiteltu siemen ja alkiot). Jos suunnittelu toteutetaan vasta lähellä navetan valmistumista, on mahdollista, että ainoaksi mahdollisuudeksi jää hankkia vain piakkoin poikivia hiehoja. On aina viisasta aloittaa eläinten hankinnan suunnittelu yhtä aikaa rakennussuunnittelun kanssa.

Eläinten myyjän palvelut

Löytyykö karjastasi ylimääräisiä eläimiä? Jos karjasi taso on keskimääräistä parempi, kannattaa harkita eläinaineksen kasvattamista myös jalostuseläinmyyntiin. Faba tarjoaa monipuoliset palvelut jokaiselle eläimen myyjälle: myytävien eläinten tarkastaminen, (esim. rakenteen suhteen), eläinten hinnoittelu perustuen eläinten tietoihin neuvonnan rekistereissä (polveutumisen, jalostusarvot, genomitestitulokset,

rakennearvostelutiedot, NautaNetin hintatiedot), ilmoituksen julkaisemisen NautaNetissä, laskutus- ja tilityspalvelu, laskujen perintäpalvelut sekä tarvittaessa reklamaatioiden käsittely.

► Kun myyt eläimiä ja haluat niistä mahdollisimman hyvän hinnan, ensiarvoisen tärkeää on, että myyt hyvinvoivia sekä perimältään hyvätasoisia eläimiä. Eläinten hintaan vaikuttaa myös se, miten eläinten laadukkuus voidaan todentaa.

► Dokumentoi eläinten ja karjasi tiedot huolellisesti, siitä on todella paljon hyötyä myyntitilanteessa. Ole mukana tuotosseurannassa tai emotarkkailussa, niin voit tarjota eläimen ostajille luotettavia tuotos- ja punnitustietoja myytävistä eläimistä. Lisäksi saat karjasi eläimille jalostusarvot moniin ominaisuuksiin. Lypsyrotujen kohdalla käytä genomitestausta perimän selvittämiseksi.

► Kun eläimiä myyvä karja kuuluu NASEVAAn ja huolehtii ajallaan eläinlääkärin tekemistä terveydenhuoltosuunnitelmista, on eläinten ja karjan terveystiedot mahdollista esittää NASEVAN tarjoamien todistusten kautta. NASEVAN ajantasaiset tiedot myyjäkarjan terveystilanteesta vaikuttavat eläinten myyntiarvoon merkittävästi riskien tunnistamisen kautta. Kaikissa elävien eläinten siirroissa, kuten myös

eläinkaupassa on tärkeää muistaa salmonellatutkimukset. Tutkimustulokset voivat olla korkeintaan kaksi kuukautta vanhoja eläinten kuljetushetkellä.

► NautaNetin myytävien eläinten sivulta löytyy lisäksi lista nautoja kuljettavista yrityksistä. Valmistelemme myös aputyökaluja siihen, miten eläinkuljetuksista kannattaa kuljetusyrittäjien kanssa sopia.

Eläinkaupan ammattilaiset

Faban jalostusasiantuntijat ovat turvallisen ja vastuullisen eläinkaupan ammattilaisia. Ota yhteys omaan jalostusasiantuntijaan. Osa jalostusasiantuntijoista on erikoistuneita INTO-asiantuntijoita, joiden puoleen kannattaa kääntyä hyvissä ajoissa ennen navettainvestoinnin aloittamista. Tänä vuonna Itämaito tukee tuottajiansa INTO-palvelua.

Oman jalostusasiantuntijasi yhteystiedot löydät tästä:

Laajentajan tuki ja turva

Jalostusasiantuntija **Katja Tulppo** on innostunut kertoessaan työstään ja etenkin FabalINTO-suunnitelmista. Hän on laatinut niitä alkuvuoden aikana ennätysmäärän ja samalla aiemmat suunnitelmat ovat osoittaneet toimivuutensa.

Teksti **Mikko Säynäjärv** | Kuva **Venla Tulppo**

Katja, 36, aloitti jalostusasiantuntijan työt 2007 valmistuttuaan Savoniasta agrologiksi. ”Nuorelle työnhupakolle ensimmäinen vuosi oli raskas, mutta todella opettavainen. Vaihteleva työ, mukavat ihmiset ja eläinten parissa oleminen veivät minut nopeasti mukanaan. Tässä työssä oppii koko ajan ja se innostaa” Katja toteaa.

Oikeassa rytmissä

Katjan uusi aluevaltaus on FabalINTO-palvelu. ”Se on aivan loistava apuväline laajentajalle eläinhankintojen budjetointiin ja ostoihin. Lisäksi jalostusasiantuntija toimii karjanomistajan tukena koko laajennuksen ajan. Ei ole ihme, että tänä vuonna on ollut kova pöhinä ja sopimuksia olen saanut tehdä ennätysmäärän”, Katja kertoo.

Kokemuksia aiemmista suunnitelmista on jo ehtinyt kertyä. Katjan mukaan eläinmäärät ovat nousseet tasaisesti ja poikimarytmi on ollut koddillaan. Tavoitteisiin on päästy suunnitellusti.

Vastuullista kauppaa

Liharotusiemennysten voimakkaan kasvun vuoksi eläinten riittämättömyys laajentajille huolettaa Katjaa. ”Kaikkien lopettelevien karjojen kannattaisi ajaa loppuun asti täysillä. Terveet ja tuottavat lehmät pitäisi siementää lypsyrotuisilla sonneilla, eikä tuotosseurannasta ole syytä luopua ennen aikojaan. Tästä olisi suuri taloudellinen hyöty kaikille osapuolille”, Katja toteaa.

Toinen laajentajien huolenaihe on terveys. Eläimiä on kuitenkin saatava ja Katjan mukaan FabalINTO-suunnitelmalla voidaan tehdä mahdollisimman turvallisia hankintoja. ”Faban eläinkauppa on vastuullista ja INTO-suunnitelmaan voidaan asettaa terveysvaatimuksia. Terveystietojen ja -todistusten hankinta kuuluu myös palveluun”, Katja kertoo.

Onnekas höyrähdys

Katja sai kesken lukion päähänsä vaihtaa kotiseu-

Katja ja Turon Lilli.

tunsa Kuhmon lukiosta Haapajärven maatalousoppilaitokseen. ”Tätä höyrähdystä en ole katunut. Koulusta löysin miehen ja Haapajärveltä kodin sekä jatko-opintojen jälkeen työn”, Katja kertoo.

Katjan perheeseen kuuluvat hänen miehensä **Taneli** ja lapset **Valtteri**, 15, **Venla**, 13, sekä **Viljami**, 9. Taneli hoitaa tilan 36-päisen lypsykarjan. Perheen vapaa-aika kuluu lasten jääkiekkoharrastuksen parissa. Kaikki kolme pelaavat aktiivisesti. ”Arki-iltoina on harjoitukset ja viikonloppuina pelataan, joten taksikuskina saan olla ihan tarpeeksi”, Katja nauraa.

Työn ja lasten harrastuskydytysten vastapainoksi tilan hevoset, Aksu ja Turon Lilli, vievät Katjan yhdessä Venlan kanssa aina välillä maantieltä maastoon. **f**

Hedelmällisyys kuntoon *Boliflash Fertilin* avulla

HEDELMÄLLISYYTTÄ edistävien vitamiinien ja mineraalien puute on yleinen syy hedelmättömyyteen. Puutoksesta ei yleensä kuitenkaan ilmene näkyviä oireita kiimaongelmien lisäksi. Kuitenkin jopa joka kolmannessa tapauksessa mineraali- ja vitamiinivaje on hedelmällisyysongelmien taustatekijä. Boliflash Fertili auttaa nopean tiinehtymisen ja lyhyemmän poikimavälin tavoittelemisessa.

Maidontuottaja
Lea Suihkonen
kokeili Boliflash Fertiliä
karjassaan syksyllä 2017.

”Meillä annettiin Fertiliä 10 ensikolle ja 10 ensikkoo jätettiin ilman. Eläimet valittiin testiin sattumanvaraisesti. Tulokset olivat lupaavia ja tulemmme käyttämään Fertiliä jatkossakin”, Lea kertoo.

BOLIFLASH FERTIL vaikuttaa moneen hedelmällisyyden osa-alueeseen. Vitamiinien (A, D3, E) johdosta kiimat näkyvät paremmin ja beetakaroteeni lisää keltarauhasen tuotantoa sekä edistää alkion kiinnittymistä kohdun seinämään. Lisäksi hivenaineet kupari, mangaani ja sinkki auttavat kiimaan valmistautumisessa.

Mty Suihkonen, Suonenjoki

siemennyksiä/ensikko
Fertiliä saaneet 1,25
Vertailuryhmä 2,3

ANNOS SISÄLTÄÄ yhden poreboluksen ja yhden ravintoainetta hitaasti vapauttavan boluksen. Bolukset annostellaan samalla kertaa, 1-2 viikkoa ennen siemennysten aloittamista tai 60-80 päivää poikimisen jälkeen.

Parhaat tulokset Boliflash Fertiliä käytettäessä on saatu ensikoilla. Boliflash Fertilin löydät Faban verkkokaupasta: webshop.faba.fi

Boliflash Calcium estää tehokkaasti poikimahalvausta

NAUDAN KALSIUMTASON kannalta erityisen tärkeä vaihe on päivää ennen poikimista ja 2-3 päivää sen jälkeen. Lähes puolet poikineista lehmistä kärsii kalsiumin puutteesta. Vähintään kolmannella tuotantokaudellaan oleville lehmille tarkoitettu Boliflash Calcium-lisäravinne vähentää tehokkaasti poikimahalvauksen riskiä. Maatalousyhtymä Kivistö Taipalsaarelta on kokeillut tuotetta omassa karjassaan:

”Boliflash Calcium on toiminut tilallamme hyvin. Lisäksi jämakällä annostimella bolukset on helppo antaa lehmille”, kertoo **Sirpa Kivistö**.

TUOTE TAKAA eläimelle riittävän kalsiumin saannin: annoksessa on 40 g kalsiumia. Boliflash Calciumilla on sekä nopea että pitkäaikainen vaikutus ja se sisältää kolme eri kalsiumin lähdettä. Sen sijaan tuote ei sisällä lainkaan limakalvoja ärsyttävää kalsiumkloridia.

Juha Seppänen Joutsenosta on niin tyytyväinen tuotteeseen, ettei uskalla edes harkita sen käytön lopettamista. Hän on käyttänyt Boliflash Calciumia lehmille kolmannesta poikimakerasta eteenpäin eikä poikimahalvauksia ole tuotteen käytön aikana esiintynyt.

ANNOS SISÄLTÄÄ kaksi bolusta, joista toinen hajoaa nopeasti ja toinen hitaammin ruoansulatuksessa. Yhdessä tuotepaketissa on bolukset kolmea hoitokertaa varten. Tuotepaketin hinta on 73 € (+ alv 14%). Asetin on tutustumistarjouksessa 20 € (+ alv 24 %) kesäkuun loppuun saakka. Boliflash Calcium on saatavissa Faban hedelmällisyysasiantuntijoilta sekä verkkokaupasta: webshop.faba.fi.

Näin arvioivat asiakkaat:

Faban palvelutaso on kehittynyt edelleen parempaan suuntaan

FABAN IMAGO ON VAHVISTUNUT ja palvelutaso on kehittynyt edelleen asiakkaiden haluamaan suuntaan. Näin kertoo helmikuussa 2018 Faban asiakkaille tehty tutkimus. Faban palveluihin on oltu tyytyväisiä ja niiden kehitystä positiiviseen suuntaan on kiiteltä jo 10 vuoden ajan. Myös Faban imago on nousu-uralla.

Osuuskunnan imago on kehittynyt roimasti muihin toimijoihin nähden ja palvelujen haluttavuus on kasvanut huimasti. ”Olemme panostaneet kehittyvien lypsykarjaryitysten palveluratkaisuihin ja kyselyn tulokset osoittavat, että olemme siinä myös onnistuneet, toteaa Faban toimitusjohtaja **Antti Latva-Rasku**.

Faba on kehittänyt merkittävästi myös kentällä tapahtuvaa asiakaspalveluaan ja yhteydenpitoa asiakasomistajiinsa. Etenkin pienryhmätoiminta on kasvattanut haluttavuutta. Myös uudet asiakaslähtöiset palvelut ovat lisänneet mielenkiintoa yritystä kohtaan.

Asiakkaiden hintatietoisuus ja palveluodotukset ovat edelleen kasvaneet. Kentällä tapahtuva asiakaspalvelu ja aktiivinen asiakasyhteydenpito ovat jatkossakin tärkeitä kehittämiskohteita.

Asiantuntevuus, luotettavuus ja vastuullisuus Faban tärkeimmät vahvuudet

Faban suhde asiakkaisiinsa on vahvistunut sekä yrityksen toiminnalla ja sen luomalla mielikuvalla että palvelujen haluttavuudella mitattuina.

Faba koetaan asiantuntevimmaksi, luotettavimmaksi ja vastuullisimmaksi. Lähes puolet asiakkaistamme kokee edelleen, että palvelumme ovat kehittyneet myös viimeisen vuoden aikana oikeaan ja haluttuun suuntaan. Sama mielipide on vallinnut Faban asiakkaiden keskuudessa koko 2009-2010 tehtyjen alan yritysjärjestelyjen jälkeisen ajan.

Kiitos kaikille haastatelluille asiakkaillemme arvokkaasta panoksesta Faban kehittämiseksi. Asiakaskyselystä kertyi runsaasti kehittämistoiveita. Ne käydään läpi ja arvioidaan mahdollisuudet esitettyjen toiveiden toteuttamiseksi.

Kyselyn toteutti Faban toimeksiannosta Kantar TNS Agri. Se toteutettiin puhelinhaastatteluna haastattelemalla helmikuussa 2018 kaikkiaan 450 asiakasta. Vastajat poimittiin satunnaisotannalla Faban asiakasrekisteristä. Tutkimus on tehty noudattaen alan laatustandardeja. **f**

Genomitestauksella tunnistat parhaat yksilöt

GENOMITESTAUKSELLA löydät parhaat vasikat karjasi uudistamiseen, säästät hiehoikasvatuksen kustannuksissa ja tehostat karjasi jalostusta.

Eläin kannattaa genomitestata, kun

- tila kuuluu tuotosseurantaan
- eläimen rotu on ayrshire, holstein tai jersey
- eläimen isä ja emänisä ovat samaa rotua
- eläimen käyttöluokka on maito

Allflexin DNA-korvamerkeillä näytteiden ottaminen käy kätevästi korvamerkkien kiinnityksen yhteydessä. Otathan kuitenkin huomioon, että DNA-korvamerkkeihin ei sisälly automaattisesti genomitestausta, vaan tilaus tulee tehdä ennen näytteiden lähettämistä.

Mikäli et käytä DNA-korvamerkkejä, postitamme tarvittavat näytteenottotarvikkeet tilauksen saapumisen jälkeen.

Mikäli eläin kuuluu LD-projektiin tai kyseessä on Viking-Geneticsin kustantama genomitesti, genomitestausta on

jo valmiina ja tarvittavat näytteenottotarvikkeet postitetaan automaattisesti.

DNA-korvamerkkien kudoksenäytteet pitää postittaa musta-keltaisessa lähetyslaatikossa, joita voi tilata Faban verkko-kaupasta.

Kiinnostuitko?

Lisätietoja genomitestauksesta saat ottamalla yhteyttä Fabalabiin: fabalab@faba.fi tai puh. 043 825 1003

Uutta!

Genomitestien tilaaminen on siirtymässä osaksi MinunMaatilaani. Uudella tilausohjelmalla valitset testattavat eläimet helposti karjasi eläinlistalta ja teet tilauksen muutamalla klikkauksella. Lisätietoja tulossa, pysy kuulolla!

Lyysikit Livenä 2018

KESÄN PARAS KARJATAPAHTUMA Lyysikit Livenä järjestetään tänä vuonna Kaakkois-Suomen alueella. Kaksi päivää, seitsemän tilaa ja reilut 700 lyysikkiä. Vierailupäivien välissä vietetään rentoa ja iloista iltajuhlaa Lappeenrannan Kehruuhuoneella.

Keskiviikon 22.8. vierailukohteet:

- Lapatto Vesa ja Nina, Savitaipale
- Kallio ja Kantonen mty, Taipalsaari
- Kirvesniemi Ari ja Riitta, Taipalsaari

Torstain 23.8. vierailukohteet:

- Roimola mty, Salo-Miehikkälä
- Kivelä Aleks, Muurikkala
- Haaja Terttu, Klamila
- Olli Harri ja Tuula, Klamila

Kaikki tilat on esitelty tämän lehden sivuilla. Tutustu ennakkoon ja tule kokemaan tilat sekä aito Lyysikit livenä-tunnelma elokuussa!

Illanvietto keskiviikkona 22.8.

Keskiviikkoiltana viihdytään yhdessä Lappeenrannan Kehruuhuoneella hyvän ruoan ja tanssin parissa. Illalliskortin hinta on 30,00 euroa ja se sisältää buffet-ruokailun, alkudrinkin ja kaksi drinkkilippua.

ILMOITTAUDU MUKAAN Eventillan kautta:
<https://ssl.eventilla.com/event/xE2P3>

Faban emolehmätarkkailupalvelu auditointiin huhtikuussa.

Faban rakennearvostelu ja emolehmätarkkailu mukana ICAR-laatuauditoinnissa

- ICAR (The International Committee for Animal Recording) on kansainvälinen organisaatio, joka määrittelee tuotantoeläimien tuotosten mittaamiseen ja prosessiin käytettävät menetelmät. ICAR-standardia noudatetaan noin 60 maassa.
- Faba hakee ICAR-laatustandardia lypsykarjan rakennearvostelulle ja emolehmätarkkailupalvelulle. Nämä palvelut auditointiin huhtikuussa ja käyttämämme menetelmät todettiin täyttävän ICAR-standardit.
- ICAR-standardi osoittaa, että rakennearvostelumme ja emolehmätarkkailumme ovat kansainvälisen laatustandardin mukaisia.

Helpompaa siemenolkien sulatusta digitaalisella lämpöhauteella

SIEMENOLKIEN SULATUS helpottuu entisestään, kun sulatusveden lämmönmittaus on jatkossa mahdollista digitaalisen lämpömittarin avulla. Uudessa, verkkovirralla toimivassa lämpöhauteessa veden lämpötilan näkee suoraan hauteen kupeella olevasta digitaalisesta lämpömittarista. Jatkossa ei tarvita enää erillistä mittauslaite lämpömittarilla. Helppoa ja vaivatonta!

Digitaalisella lämpötilan mittauksella varustettua lämpöhaudetta suosittelee myös Faban alkionsiirtoseminologi ja hedelmällisyysasiantuntija **Johanna Koponen**:

”Olen käyttänyt lämpöhaudetta ja todennut sen todella luotettavaksi ja varmaksi. Veden lämpötila säilyy pitkään tasaisena ja haluttuna. Laite on myös helppo puhdistaa.”

Digitaalinen lämpöhaude 230 € + alv 24 %
 Tuotteen löydät Faban verkkokaupasta: webshop.faba.fi

Arvostelussa käytetyt skaalat ja ominaisuudet ovat samat Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa.

Lihakarjan rakennearvostelulla tärkeää tietoa eläimestäsi

HYVÄT EMOLEHMÄT JA ASTUJASONNIT voivat olla pitkäikäisiä työkavereita, jos tulostaulu pysyy kunnossa ja rakenne kestää. Yksi yleisimmistä poiston syistä emolehmillä ja etenkin astujasonneilla on rakenteen ongelmat. Erityisesti jalkaongelmat ovat suhteellisen yleisiä.

Faban emolehmäasiantuntijat arvostelevat liharotuisten eläinten rakennetta yli 20 eri kohdasta. Rakennearvosteluohjelma vertaa saatuja tuloksia optimeihin, jotka kuvaavat täydellistä emolehmää tai sonnia. Optimit ovat luonnollisesti rotukohtaisia, ja myös sukupuolilla on omat optiminsa. Arvostelun jälkeen rakennearvosteluohjelma laskee tuloksista 'yhteenvedon', josta saadaan eläimen runkopisteet, jalkapisteet ja lihakkuuspisteet. Näistä kolmesta osa-alueesta ohjelma muodostaa kokonaispisteet.

Rakennearvostelun tulokset ovat vertailukelpoisia saman rotuisten eläinten kesken, ja ne antavat erittäin tärkeää tietoa eläinvalintojen tueksi. Oli tarkoitus tehdä eläinvalintoja sitten omassa karjassa tai vaikkapa valita huutokaupasta uutta astujasonnia.

Eri rakenneominaisuuksien periytymisasteet ovat yleensä kohtalaisia tai jopa korkeita. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että niin hyvä kuin huonokin rakenne periytyy melko voimakkaasti. Rakenneominaisuuksiin kannattaa siis todella kiinnittää huomiota. Parhaan arvion niistä saa pyytämällä Faban emolehmäasiantuntijoita apuun.

Kysy lisää jo tänään:

Eija Rantanen	Uusimaa ja Varsinais-Suomi	p. 0400 614 044
Päivi Anttila	Häme	p. 040 7533 544
Anna-Greta Hjerpe	Satakunta, Etelä- ja Keski-Pohjanmaa	p. 040 3115 830
Tero Mustonen	Muu Suomi	p. 0400 614 078

Faban emolehmäasiantuntijat arvostelevat eläinten rakennetta yli 20 eri kohdasta.

N Kenan

Isä: Rosenkær Gold Medal, ii. RMR 1 Pioneer, ei. Supreme Cæsar

N Kenan on mielenkiintoinen nupo herefordsonni Tanskasta. Se on saanut rakennearvostelussa hyvät pisteet: runko 85, lihakkuus 87, jalat 85 ja kokonaispisteet 88. Sonnin kasvut ovat lähellä Tanskan keskitasoa ja lihantuotanto-ominaisuudet ovat hyvällä tasolla. Sonnin vasikat syntyvät helposti, sillä sen poikimahelpous isänä -indeksi on Tanskassa huikeat 137. Tytärten maitoisuus ja rakenne ovat kunnossa, joten tätä voi suositella!

Indeksit Tanskassa, kevät 2018:

Kasvukyky	100
Luokittuminen	119
Lihantuotanto-ominaisuudet	116
Poikimahelpous isänä	137
Tytärten poikimishelpous	87
Maitoisuus	110
Runko	102
Lihakkuus	104
Jalat	106
Kokonaisjalostusarvo	127

Hannibal

Isä: Vokslev Eik, ii. Vokslev Ciller, ei. Roost 1 Biba

Hannibal on meillä erittäin pidetyn Vokslev Eikin poika, ja polveutuu kanadalaisista ja USA:laisista linjoista. Eik on jättänyt paljon hyvärakenteisia jälkeläisiä, ja myös Hannibalin rakenne on kohdillaan. Se on saanut rakennearvostelusta erinomaiset pisteet: 89 (runko)-90 (lihakkuus)-84 (jalat) – 91 (kokonaispisteet). Sen omat painot ovat olleet 43-335-611 kg. Sonni on homotsygoottinupo. Hannibal jättää erinomaista kasvua, hyviä teurasominaisuuksia ja Tanskan keskiarvoon nähden sen vasikat syntyvät helposti. Tytärten poikimiset sujuvat tavalliseen tapaan, ja niiden maitoisuus on hieman keskimääräistä parempi.

Indeksit Tanskassa, kevät 2018:

Kasvukyky	120
Luokittuminen	107
Lihantuotanto-ominaisuudet	114
Poikimahelpous isänä	116
Tytärten poikimishelpous	99
Maitoisuus	104
Runko	114
Lihakkuus	115
Jalat	103
Kokonaisjalostusarvo	120

Kristian

Isä: Hedelunds Gorm, ii. SLYK's 1 Agro, ei. RMR 1 Pioneer
Kristian on tanskalainen nupo sonni, joka jättää erinomaisia teurasominaisuuksia. Jälkeläisten ruhot luokittelevat erittäin hyvin ja lihantuotanto-ominaisuudet ovat erinomaiset. Sonni on saanut rakennearvostelussa pisteet 84 (runko)-85 (lihakkuus)-86 (jalat) – 87 (kokonaispisteet). Sen omat painot ovat olleet 44-334-608 kg. Sonnin vasikat syntyvät hieman Tanskan keskitasoa helpommin ja tytärten poikimiset sujuvat normaalisti. Maitoisuus on hieman keskimääräistä parempi ja vasikat kasvavat hyvin.

Indeksit Tanskassa, kevät 2018:

Kasvukyky	109
Luokittuminen	139
Lihantuotanto-ominaisuudet	137
Poikimahelpous isänä	109
Tytärten poikimishelpous	102

Maitoisuus	106
Runko	102
Lihakkuus	102
Jalat	107
Kokonaisjalostusarvo	133

Neilikan sonnipojan kohtalo on vielä avoin. Onko edessä muutto Ruotsiin?

Ayrshiret ovat vakuuttaneet Aleksin kestävyydellään.

Luxusta ja priimaa

Aleksi ja Emmi Kivelän karjasta on ponnahtanut useita tähtiä. Kiviojan Frisco palkittiin 2015 parhaana ayrshire-lehmänä ja samana vuonna Luxus-hieho myytiin VikingGeneticsille. Luxuksen Luonnonvarakeskuksessa syntynyt poika, VR Hype, tuli viime huhtikuussa sonniniisäkäyttöön ja tammikuussa Kiviojan karjaan syntyi Luxuksen lupaava Priima-tytär.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Jari Kesänen

"Ayrshirejä on aina ollut. Jossakin vaiheessa tuli pari holsteinia, mutta ne eivät kestäneet kauaa", **Aleksi**, 30, kertoo rotuvalinnan taustoista. Holsteinit joutuivat kovaan porukkaan ainakin nykyiseen karjaan verrattaessa. Wagner (Tyvi x Oja) lähestyy 100-tonnarin rajapyykkiä ja Friscon (Safir) emä Änkerö (Ooppium x Orkko) 90 000 kiloa. Näiden lisäksi yhdeksän on ohittanut 40 000 kiloa.

Onnistunut kauppa

Luxuksen (VR Boxer x Record), gNTM +23, menestys ilahduttaa Aleksia edelleen. "Sen kuvan näkeminen uusimmassa Nauta-lehdessä VR Hyphen esittelyn yhteydessä tuntui hyvältä", Aleksi kertoo. Luxuksen myyntiä hän ei ole katonut. "Sain siitä myymällä parhaan hyödyn. Lisäksi meille tulleesta alkiosta syntyi Priima", Aleksi jatkaa. Tammikuussa syntynyt Priima (VR Tapir) on ainakin genomiarvolla +19 nimensä mukainen.

Neilikka-hiehon (VR Lazer x Safir) ja VR Viljarin huhtikuussa syntyneen sonnipojan tulevaisuutta odotetaan myös jännityksellä. Neilikan emä Horsma on lypsänyt jo yli 60 000 kiloa ja parhaalla kaudella maitoa kertyi yli 12 000 kiloa. Tuotosvoimaa ja kestävyyttä ainakin riittää.

Lehmiä ja luottamustoimia

Aleksi kertoo olevansa eläinrakas ja siksi lehmät hoidetaan huolella. Myös vapaa-aika on arvossaan, joten nykyinen työmäärä on aivan riittävä. Vapaa-aika täyttyy muun muassa MTK:n ja Harjun oppimiskeskuksen luottamustehtävillä sekä urheilulla ja poli-

tiikalla. "Nyt olen oppinut sanomaan ei, joten jätin kunnallispolitiikan sisarelleeni", Aleksi naurahtaa.

Aleksin vanhemmat, **Arto** ja **Seija**, auttavat ja ovat neuvonantajia. Aleksin vaimo **Emmi**, 28, toimii ratsastusalan yrittäjänä Harjun oppimiskeskuksessa, mutta hänkin tarttuu tarvittaessa navettahommiin.

Vapautta pienellä investoinnilla

Aleksi ei ole investoinut kovinkaan paljon isännöitynsä aikana. "Lean-koulutuksessa kävin vaihtoehtoja läpi monelta kantilta. Yksin en lähde laajentamaan, mutta joku kimppanavetta voisi olla hyvä", Aleksi toteaa tulevaisuuden näkymistä.

Pienistä investoinneista Aleksi nostaa esille Heatimen. "Se vapauttaa todella paljon aikaa. Tilaan seminologin Heatimen hälytysten perusteella. Nyt olen käyttänyt tilauksiin FabakUTSua. Se on hyvä. Harmittaa, kun en ottanut sitä aiemmin käyttöön", Aleksi sanoo. **f**

Kivioja, Miehikkälä

Omistaja Aleksi Kivelä

Puhdas ayrshire-karja

Keskituotos 54: 11 306 kg EKM

Nuorkarja 1973 rakennetussa navetassa

Pihatto vuodelta 2000, lypsyasema 2 x 3 autotandem

Viljelyksessä 80 ha, 45 nurmella ja loput viljalla

Metsää 100 ha

Viljanviljely ulkoistettu

Kiviojan tilasta on juttu Nauta-lehdessä 1/2015

Äänestä suosikkiasi!

SUOSIKKISONNIKISA

KÄYNNISTYY taas

kesäkuun alussa. Ehdokkaiksi ovat päässeet talven ja kevään aikana käytetyimmät kotimaista alkuperää olevaa ayrshire- ja holstein-sonnit. Voit myös äänestää aivan omaa suosikkiasi!

VOITTAJASONNI

VALITAAN molemmista roduista ja kasvattajat palkitaan Lypsikit livenä -tapahtuman iltatilaisuudessa elokuussa Lappeenrannassa. Äänestäminen kannattaa, sillä äänestäjien kesken arvotaan kahden hengen kutsu edellä mainittuun tilaisuuteen.

SONNIESITTELYT JA ÄÄNESTYSOHJEET

löydät Faban kotisivuilta www.faba.fi/suosikkisonni.

Äänestys päättyy 30.6.2018.

VR Lorenzo

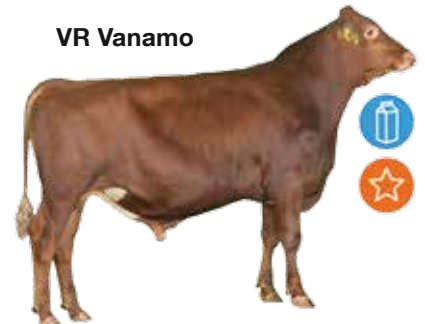
VR Viljar

VR Toffee

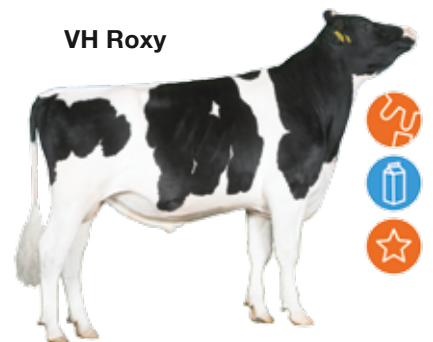
VR Vanamo

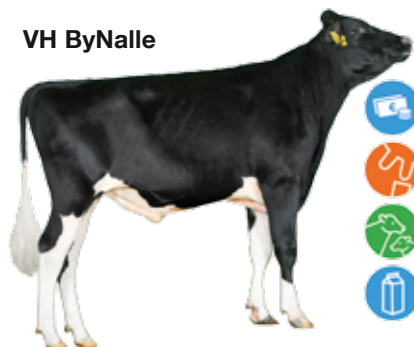
VR Hashtag

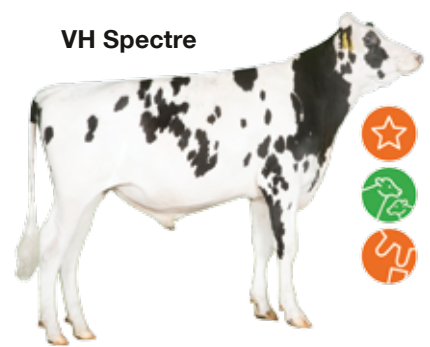
VH Roxy

VH ByNalle

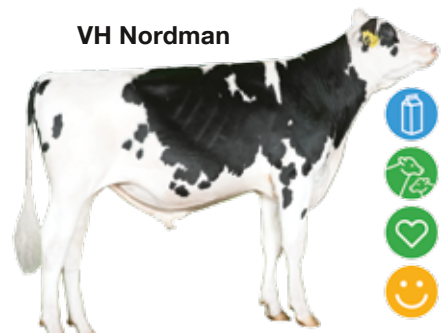
VH Spectre

VH Beatles

VH Nordman

Miikka,
Anne ja
Mikko
Roimola.

Maitoa ja pitoisuuksia

Miehikkälässä sijaitsevan Roimolan tilan omistavat **Anne** ja **Mikko Roimola** sekä heidän poikansa **Juho** ja **Miikka**. Veljekset tosin ottavat lähiaikoina tilan kokonaan harteilleen. Ja mikä on ottaessa, sillä rakennukset ovat uusia, karja on korkeatuottoinen ja laajennuskin on jo kiikarissa.

Teksti ja kuvat Mikko Säynäjärvi

Roimolan tilalla on lähes 300-päinen karja ja yli 250 hehtaaria viljelyksessä. Tila työllistää omistajien lisäksi kahdesta kolmeen työntekijää. **Juhon** ja **Miikan** puoliset ovat töissä tilan ulkopuolella. **Anne** hoitaa vasikat ja kiimantarkkailun. Poikien vastuulla on muun muassa ruokinta. ”Työntekijät hoitavat lypsyn arkisin, mutta viikonloppuisin minä olen mukana. Tykkään käydä lypsillä. Silloin lehmät tulevat tutuiksi”, **Mikko** kertoo.

Lajiteltua siementä ja terveyttä

Uuden navetan valmistuttua 2013 lehmämäärä

lisääntyi vähitellen. Vanhan navetan korkeatuottoista yli 40-päistä ayrshire-karjaa täydennettiin ostanalla vasikoita. Uuden navetan valmistuttua hankittiin hiehoja. Nyt navetta on täynnä ja on voitu aloittaa voimakkaampi karsinta.

Anne ja tilan jalostusasiantuntija **Hanneli Jäske** ovat laittaneet FabaJASUun hyvin perustellusti liharotusonneja. Mikko tosin saattaa joskus vaihtaa siemennysshetkellä liharotusonnin lypsyrotuiseen. ”Maitoa ja pitoisuuksia pitää olla, se on minun jalostusnäkemykseni”, Mikko naurahtaa. Sukupuolilajitellun siemenen lisääminen ja holstein-sonnien terveysominaisuuksien voimakkaampi painotus saavat kuitenkin Mikon hyväksynnän.

Anne ja Hanneli käyvät vielä lävitse perinnölliset trendit.

Tilatiimi toimii

Tilatiimi on hoitanut siemen-nykset jo useamman vuoden. Seminologit käyvät kello 10 mennessä, mikäli käyntiä ei peruta. Haminassa asuva seminologi **Jussi Hammarberg** tekee valtaosan siemennyksistä. Mikko on hyvin tyytyväinen toimivaan tiimiin.

Anne on hoitanut kiimantarkkailun rautaisella ammattitaidolla. "Kun minä lopetan, niin nuoriso saa hankkia SenseTimen ja FabaHELMi-palvelukin voisi olla paikallaan," Anne toteaa.

"Maitoa ja pitoisuuksia pitää olla, se on minun jalostusnäkömykseni", Mikko naurahtaa.

Vetovastuu nuorille

Anne ja Mikko antavat lähiaikoina tilan vetovastuun Juholle ja Miikalle. "Talousosaamista siirrettään vinhaa vauhtia, vaikka onhan sitä pojilla jo ennestäänkin. Ja me vanhemmat olemme auttamassa edelleen", Mikko kertoo.

Tulevaisuuden suunnitelmia on laadittu yhdessä. Navetassa on nyt noin 180 lehmää lypsystä. Jos ummessa oleville rakennettaisiin oma navetta, niin lypsettäviä mahtuisi 210 lehmää. "Umpilehmät saataisiin samalla pois herkkujen äärestä", Mikko toteaa. **f**

Roimola mty, Miehikkälä

Omistajat Mikko ja Anne Roimola sekä heidän poikansa Juho ja Miikka Roimola

Vuonna 2013 valmistunut
212-paikkainen pihatto

DeLaval 2 x 15 takalypsyasema

Keskituotos 196: 11 103 kg EKM

Lehmistä puolet ayrshirejä ja puolet holsteineja

Jalostustavoitteet: utarerakenne (ay, hol), takakorkeus (ay), jalat ja terveys (hol)

Peltoa vuokramaineen 140 ha ja lisäksi sopimuspeltoja reilut 100 ha

Metsää 120 ha

Kaksi palkattua työntekijää hoitaa lypsytönn. Kesällä kolme työntekijää. Peltotyöt tehdään itse

Pienimuotoista koneurakointia

Navetan taakse nousee syksyllä uusi pihatto. Lypsävien määrä nousee silloin 330 päähän.

"Maitoyrittäjät on hyvä foorumi. Siellä tapaa eteenpäin katsovaa ja tilaansa kehittävää porukkaa. Karjakokoon katsomatta kannattaa tulla mukaan."

Hallittua kasvua

Nina ja Vesa Lapatto ovat 16 vuoden aikana viisinkertaistaneet lehmämäärän ja kasvu jatkuu. Kasvu ei ole ollut itsetarkoitus, se on vain vienyt mukanaan. Menoa on helpottanut kokonaisuuden hallinta, hyvät työntekijät ja tietenkin kova työ.

Teksti Mikko Säynäjäarvi | Kuvat Jari Kesänen

Vuonna 2002 tehdyn sukupolvenvaihdon jälkeen ei ole kulunut vuottakaan ilman rakennusprojektia, maanostoa tai pellonraivausta. "Aina on jotakin tehty ja ostettu, mitä on eteen tullut. Hintakilpailuun en ole kuitenkaan koskaan lähtenyt", tervettä nuukuutta korostava **Vesa** toteaa.

Jatkuvaa kehitystä

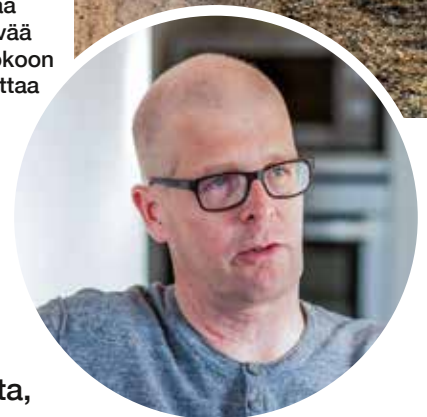
Toisen eläinhallin rakennustyöt alkoivat huhtikuussa ja syksyllä lypsävien määrä nousee 230 lehmästä 330 päähän. Siitä seuraavakin askel on jo Vesan mielessä. "Saisimme lypsyyn 380 lehmää, jos jatkamme nykyisen umpilehmähallin käyttöä.

Kova vauhti ei **Ninaa** huolestuta. "Vesalla on jatkuva kehittämistarve", Nina naurahtaa. Vesa ja Nina ovat olleet jo pitkään mukana Maitoyrittäjät ry:n toiminnassa ja sieltä samanhenkisiltä yrittäjiltä saadut eväät ovat varmasti kannustaneet eteenpäin.

Huomaamattomia lehmiä

Lehmistä 75 prosenttia on ayrshirejä ja 25 holsteineja. "Ayrshire on sitkeä, kestävä ja elämänhaluinen. Holstein on herkempi, arempi ja kohtaloonsa alistuva", Vesa kuvaa rotujen eroja.

"Jalostus ei ole minulle intohimo, mutta haluan hyviä lehmiä rotuun katsomatta. Intohimoisen

Hansun kanssa tehdään FabajASU yhdessä kolmen kuukauden välein ja hän kyllä osaa sanoa, mitä sonneja meillä ei käytetä”, Nina kertoo puolestaan yhteistyöstään jalostusasiantuntija **Hanneli Jäskén** kanssa.

Pitoisuuksilla tiliä

Valkuainen on ollut jo pitkään yksi tärkeimmistä ominaisuuksista. Nyt hinnoittelun muuttuessa rasvan merkitys nousee. ”Pitoisuuksilla tulee tiliä”, Vesa toteaa. Viime kesänä Lapatot aloittivat kaikkien lehmävasikoiden genomitestauksen DNA-korvamerkeillä. ”Se on oikea työkalu, kun päätetään liha- tai lypsyrotusiemenen käytöstä, lajitellusta puhumattakaan”, Vesa jatkaa.

Heatime valvoo niin lehmiä kuin hiehojakin. Nina siementää hiehot Heatimen ilmoitusten mukaan, mutta lehmiä seurataan muutenkin. Seminologit hoitavat siemennykset Ninan poissaollessa. FabahELMI-palvelu on myös käytössä.

Nina ja Vesa harrastavat liikuntaa ja arjesta he irtautuvat omatoimimatkoilla. Tosin navetat tuntuvat kiinnostavan Vesaa matkoillakin. Kännykästä löytyi joukko mielenkiintoisia kuvia aivan uudesta seitsemän lehmän itävaltalaisnavetasta. Melkoinen ero kotipuolen kuvioihin. **f**

Joonas on armeijasta lomalla ja innolla mukana konehommissa. Vanhempi poika Juho on agrologi-opintojensa parissa.

Lapaton tila, Savitaipale

Omistajat Nina ja Vesa Lapatto

Pihatto vuodelta 2010

2 x 12 Gea-lypsyasema

Vasikkala vuodelta 2015.
Toisen 180 paikkaisen navetan rakennustyöt käynnistyivät huhtikuussa

Keskittuotos 220: 10 900 EKM

Ayrshirejä 75 %, holsteineja 25 %

Peltoa viljelyksessä 125 ha, josta kaikki nurmella. Lisäksi yhteistyöpeltoja 50 ha

Omistajien lisäksi 3,5 vakinaista työntekijää. Pojat Juho ja Joonas osallistuvat töihin lomillaan

"Olen todella innostunut ja pidän työstä lehmien parissa. Enhän muuten olisi rakentanut navettaa tässä iässä."

Robotilla *ja laitumella*

Virolahtelaisen **Terttu Haajan** uudessa robottipihatossa asustaa kestäviä lehmiä. Kestävyyttä riittää jatkossakin, sillä vannoutuneena laidunnuksen puolestapuhujana Terttu aikoo laiduntaa karjaansa edelleen.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Jari Kesänen

Uusi navetta otettiin käyttöön lokakuussa 2017. Lypsävien määrä on nyt 51 päätä ja kuluva vuoden lopussa luku nousee reiluun 60 lypsävään. "Olen todella innostunut ja pidän työstä lehmien parissa. Enhän muuten olisi rakentanut navettaa tässä iässä", Terttu, 50, naurahtaa.

Pitoisuuksia ja kestävyyttä

Karjan lehmistä 80 prosenttia on holsteineja. Tertun vanhemmilla oli 15-päinen ayrshire-karja. Terttu rakensi 90-luvun lopussa 30 lehmän pihatton ja silloin ostoeläinten joukossa oli useampia holsteineja. Siitä lähtien niiden osuus on kasvanut itsestään.

"Olen niin iloinen kun sain Kateriinan", Terttu kertoo hänen ja asiakaspäällikkö **Kateriina Sjöblomin** 2015 alkaneesta yhteistyöstä. Kateriina käy tekemässä FabaJASUn kahdesti vuodessa. Hyvät pitoisuudet ja kestävyys ovat olleet jo pitkään arvossaan. Nyt mukaan ovat tulleet robottiominaisuudet ja holsteineilla maltillinen koko.

Kestävyydestä kertovat poistettujen lehmien 42 000 kilon elinikäistuotos ja juuri 100-tonnariksi yltänyt Välke (F Engard x Gibor). Laidunnus on Tertun mukaan yksi kestävyiden salaisuuksista ja siksi hänen lehmänsä saavat laiduntaa tulevaisuudessakin.

Puolet blondeilla

FabaRANE-rakennearvostelua on tehty jo pitkään, ja nyt Terttu on aloittanut lähes kaikkien lehmävasikoiden genomitestauksen DNA-korvamerkeillä. Seminologit tekevät siemennykset ja FabaHELMi-käynnit. Siemennystilaukset Terttu hoitaa FabaKUTSulla.

"Kyllä VH Monty P on ihana sonni", Terttu vastaa kysymykseen tämän hetken mieluisimmasta sonnista. Käytetyimpiä ovat kuitenkin blondi-son-

nit. Karjassa on runsaasti loppuvuodesta poikivia hiehoja, joten blondi-siemennysten osuus on nostettu 50-prosenttiin kaikista siemennyksistä.

Korvaamatonta naapuriapua

Tertun poika **Ville Haaja**, 19, opiskelee maatalousoppilaitoksessa ja Tertun mukaan maidontuotanto kiinnostaa myös Villeä. Tertulla on apunaan urakoitsijoita ja kolmen tilan yhteinen työntekijä. Naapuriapua on myös tarjolla runsaasti. Työt sujuvat, kun välillä saa käydä naapuritilojen emäntien kanssa hui- ja työreissuilla. **f**

Terttu on vannoutunut laidunnuksen puolestapuhuja.

Karjan jalostustavoitteet ovat hyvät pitoisuudet, kestävyys, robottiominaisuudet ja holsteineilla lisäksi maltillinen koko.

Töyrylä, Virolahti

Omistaja Terttu Haaja

Vuonna 2017 valmistunut 76-paikkainen pihatto

Yksi Lely-robotti

Hiehot vanhassa pihatossa

Keskituotos 44: 10 342 kg EKM

Holsteineja 80 %, ayrshirejä 20 %

Viljelyksessä 101 ha. Lehmämäärän kasvaessa nurmen osuus lisääntyy

Metsää 192 ha

BISNES+ auttaa tilan johtamisessa

BISNES+ ON PALVELU, joka kokoaa maatilan johtamiseen liittyvät tiedot ja dokumentit yhteen sähköiseen näkymään. Palvelu on käytettävissä jo kesällä ja voit tutustua siihen muun muassa OKRA-messuilla. Palvelun perusversio on ilmainen, mutta omaa näkymää voi täydentää tarpeitaan vastaavilla, maksullisilla osioilla.

► Ajantasainen tieto ohjaa toimintaa

Toimintoruutujen avulla voit seurata tuotantosi keskeisempiä ja ajantasaisia tunnuslukuja esimerkiksi KPI-Avain mittariston, tilakunnon ja eläinaineksen indeksien avulla. Lisäksi palvelu auttaa töiden suunnittelussa kalenterin ja tehtävälistan avulla.

► Dokumentit yhdessä paikassa

BISNES+ mahdollistaa tilan dokumenttien ja asiakirjojen hallinnan. Tilan kaikki asiakirjat voi tallentaa yhteen tietoturvalliseen paikkaan, josta ne ovat helposti löydettävissä.

► Asiantuntijat aina lähellä

Löydät palvelusta myös helposti asiantuntijasi yhteystiedot.

BISNES+ -palvelun ovat kehittäneet yhteistyössä Faba, ProAgria ja Mtech.

Kestävät ja terveet lehmät takaavat parhaan tuotoksen

Paras elinikäistuotos syntyy terveillä lehmillä, joilla on hyvä rakenne.

FabaTuotos^{VG}-ominaisuusryhmän sonneissa yhdistyy hyvän tuotoksen lisäksi kestävyys ja hedelmällisyys. Faban verkkokaupan laajasta valikoi-
masta löydät aina tarpeisiisi sopivia sonneja, joiden tyttären tuotokset ja
pitoisuudet ovat kohdillaan.

Tutustu monipuoliseen valikomaan
verkkokaupassa: webshop.faba.fi

FabaTuotos^{VG}
Tuotokseltaan parhaat

